

(27)

Olstad 2b

liste over toposgrupper

Etos (E):

1. Jeg bedriver vitenskap gjennom solide kildestudier (E1 KILDER) 34
2. Jeg har gjort originale, historiske funn (E2 ORIGINAL) 2
3. Jeg bedriver vitenskap gjennom solide fotnoter (E3 SOLID FOTNOTE) 4
4. Jeg har hold for mine allmenne påstander [...] i de håndfaste historiske kildene (E4 SOLID BAKGRUNN) 31
5. Leseren kan selv kontrollere (E5 ELSKHENV) 7

Logos

Toposgrupper fra klassisk norsk okkupasjonshistorieskrivning (K):

1. NS var okkupantenes lydige hjelpere, altså medløpere (Jf. også P3) (LK1 MEDLØPERNE) 13
2. NS utgjorde et lite, isolert miljø (LK2 ISOLERT+LITE NS) 8
3. Takket være medløperiet med okkupantene, fikk NS en viktig rolle (LK3 VIKTIG NS) 5
4. Holdningskampen under krigen foregikk alle steder i Norge, også i DISTRIKTET (LK4 HOLDNINGSKAMP) 9
5. Mange NS-ere begikk ugjerninger (LK5 NS-UGJERNINGENE) 35
6. NS' og den nasjonalsosialistiske politikk var anti-frihetlig og anti-demokratisk (LK6 ANTIDEMOKRATISK NS) 18
7. NS innførte et antidemokratisk, korporativt førerprinsipp for styringen av landet, også på lokalplan (LK7 FØRERSTYRT SAMFUNN) 49
8. Gjennom hirden provoserte og trakasserte NS befolkningen (LK8 PROVOKATIV HIRD) 19
9. Okkupantene drev en omfattende militær virksomhet i Norge (LK9 FESTUNG NORWEGEN) 4
10. Krigen kostet dyrt (jf. P13) (LK10 KRIGEN KOSTET) 25
11. Krigen rammet særlig hardt i DISTRIKTET på grunn av det høye antallet sjøfolk (LK11 SJØFARTSDISTRIKTET SÅRBART) 27
12. Énsidigheten og fordømmelsen hos flertallet etter 8. mai 1945 er fullt forståelig (LK12 FORSTÅELIG SVART/HVITT -45) 6
13. Flertallet holdt fast ved en moralsk fundert, nasjonal holdning under okkupasjonen (LK13 FLERTALL ANSTENDIG) 8
14. Krisen i tilgang på råvarer og utstyr utløste stor kreativitet hos befolkningen (LK14 NØD LÆRER...) 57
15. NS' tilsynelatende gode helse- og sosialpolitiske profil skulle tjene som skuebrød

(LK15 SKUEBRØD FRA NS) 4
16. Tyskerne og NS var demagoger (LK16 DEMAGOGISK NS+D) 4
17. Mange kom til NS for å oppnå personlig vinning (LK17 EGOISTER TIL NS) 19
18. Mange innen politiet var, eller fungerte som, medløpere under okkupasjonen (LK18 POLITIET LØP MED) 4
19. De norske jødernes historie under krigen er en grenseløs tragedie (LK19 JØDENES TRAGEDIE) 10

Toposgrupper fra mer revisjonistisk norsk okkupasjonshistorieskrivning (R):

1. Okkupant og okkupert hadde noen grunnleggende, felles interesser (LR1 FIENDER FELLE INTERESSER) 9
2. Okkupantenes behov og krigstidens realiteter nøytraliserte de sterke økonomiske tilbakeslagene som fulgte av okkupasjonen (LR2 INGEN ØKONOMISK ULYKKE) 89
3. Innføringen av det antidemokratiske førerprinsippet var for en stor del rent formell i DISTRIKTET (LR3 FØRERSTYRE MEST I NAVNET) 17
4. DISTRIKTET ble ikke vanstyrt under okkupasjonen, heller ikke da NS fikk ordførerne (LR4 IKKE NS-VANSTYRE) 37
5. Lite i DISTRIKTET forandret seg grunnleggende gjennom okkupasjonen (LR5 DET MESTE SOM FØR) 47
6. NS hadde en sympatisk helse- og sosialpolitisk profil (LR6 SOSIALT INNSTILT NS) 29
7. For den del av befolkningen som ble i landet var det var nødvendig å tilpasse seg situasjonen under okkupasjonen (LR7 TILPASNING NØDVENDIG) 9
8. Flertallet av befolkningen kombinerte tilpasning, endog tyskerarbeid, med akseptable motiver og en moralsk akseptabel, nasjonal holdning (LR8 ANSTENDIG FLERTALLSTILPASNING) 19
9. Et mindretall av befolkningen sviktet moralsk gjennom sin tilpasning til okkupasjonen (LR9 UANSTENDIG MINDRETALLSTILPASNING) 6
10. Jahre sviktet moralsk gjennom sin tilpasning til okkupasjonen, men ble i motsetning til andre ikke tiltalt for dette etter krigen, fordi han var Kongen i DISTRIKTET. (LR10 JAHRE UANSTENDIG) 15
11. Det er umulig å trekke noen klar grense mellom det moralsk akseptabel og forræderisk virksomhet under okkupasjonen, selv om mange handlinger kan plasseres på hhv. den ene eller den andre siden av grensen (LR11 UMULIG MORALSK GRENSELINJE) 5
12. Moralsk svikt er i de fleste tilfeller en utilstrekkelig forklaring på at folk gikk inn i NS. (LR12 MORAL FORKLARER LITE) 10
13. Noen, men neppe mange NS-ere var drevet av idealistiske motiver (LR13 FÅ NS-IDEALISTER) 9
14. Den lave oppslutningen om NS i DISTRIKTET hadde mer med den maritime næringsstrukturen enn med særskilte moralske kvaliteter å gjøre (LR14 LITE NS I SJØFARTSBY) 10
15. Hvis Jahre og Christensen var gått inn i NS, er det ikke usannsynlig at oppslutningen om NS i DISTRIKTET var blitt en ganske annen (LR15 LEDERDILTING) 3
16. Motivene for og årsakene til at folk gikk inn i NS, så vel som i motstandsarbeid, var mange og sammensatte (LR16 MANGE VEIER BÅDE TIL NS OG TIL MOTSTAND) 30
17. Det ensidige bildet som ble tegnet av flertallet etter 8. mai 1945 er forståelig, men helt misvisende (LR17 SVART-HVITT MISVISENDE) 6
18. Det er viktig å skille mellom ulike gruppers holdninger under okkupasjonen, og ikke omtale nordmenns holdninger som én størrelse (LR18 MANGE SLAGS "NORDMENN") 4

19. NS forstod oftest at det ikke lønte seg med offentlig provokasjon (LR19 IKKE-PROVOKATIVT NS) 1
20. Bare et fåtall NS-ere begikk slikt som fortjener betegnelsen 'ugjerninger' (LR20 FÅ UGJERNINGSMENN I NS) 3
21. Da ansatte i politiet var i særlig høy grad presset mellom barken og veden under okkupasjonen, mange var klart anti-NS, men viste også sindighet etter 8.5.45. (LR21 PRESSET POLITI) 44
22. Det var hevn-tendenser blant ikke-NS-ere etter okkupasjonens opphør (LR22 HEVN I – 45) 28
23. Et ikke ubetydelig antall sjøfolk sviktet og forlot sine hustruer mens de var utenlands under krigen (LR23 SJØHUSTRUVSVIK) 4

Om historisk metode (**LHM**):

1. Historievitenskap er også historieskrivning. Som historiker lar jeg kildene tale i teksten, og bringer dermed fortiden nærmere leseren. Jeg gir dere derfor her en smakebit/noen smakebiter fra arkivets gjemmer (LHM1 ARKIVSMAKEBIT) 88
2. Historikeren og den historieinteresserte bør begge være fortrolige med betydningen av fortidens begreper (LHM2 FORTIDENS BEGREPER) 3
3. Historikeren og den historieinteresserte må begge ta stilling til historiske enkeltbegivenheters representativitet (LHM3 TYPISK BEGIVENHET?) 1
4. Historikeren kan slå fast absolutte påstander om allmenne historiske forhold (LHM4 ABSOLUTE PÅSTANDER) 3
5. Historikeren må vise forsiktighet med å fremme absolutte påstander uten nøye begrunnelse (LHM5 PÅSTAND MED BEGRUNNELSE/FORBEHOLD) 7
6. Her er empirisk belegg for min allmenne påstand (LHM6 EMPIRISK BELEGG) 4
7. Kontrafaktiske spørsmål kan være nyttige for å forstå historiens dynamikk (LHM7 KONTRAFAKTISK) 6
8. Historikeren bør kunne innta vekslende synsvinkler (LHM8 VEKSLLENDE SYNSVINKLER) 32
9. Historie er også økonomi og tall (LHM9 ØKONOMI+TALL) 25

Om historieteori (**LHT**):

1. Årstall og kronologi er og blir viktig i historien (LHT1 KRONOLOGI) 62
2. Historieforskning innebærer fortolkning (LHT2 FORTOLKNING) 1
3. I okkupasjonshistorieforskningen er rekrutteringen til NS et sentralt spørsmål (LHT3 REKRUTTERING TIL NS) 4
4. Tilfeldigheter kan bestemme tilsynelatende frie, menneskelige valg (LHT4 TILFELDIGHETER KAN BESTEMME) 6

Om sjangeren lokalhistorie (**LHL**):

1. I en lokalhistorie hører det med å påpeke lokale særtrekk (LHL1 LOKALE SÆRTREKK) 7
2. I en lokalhistorie hører det med å trekke fram innsats som har gitt suksess, også utover lokalmiljøet (LHL2 SUKSESSLOKALHISTORIER) 8
3. I en lokalhistorie hører litt nostalgi med (LHL3 LITT NOSTALGI) 4
4. I en lokalhistorie behøver man ikke kildebelegge korte, trivielle sitater eller henvisninger (LHL4 DROPPE KILDE) 3

Patos (P):

1. Jeg trekker teppet til side for en scene fra fortiden! (P1 LA SCENEN BEGYNNE!) 9
2. Hva mer skjedde? Vi lar scenen fortsette! (P2 LA SCENEN FORTSETTE!) 43
3. NS-erne var medløpere! (Jf. K1) (P3 MEDLØPERE!) 3
4. Mange NS-ere begikk grove ugjerninger! (Jf. K5) (P4 UGJERNINGER!) 7
5. Krigen kostet dyrt! (Jf. K10) (P5 KRIGEN KOSTET!) 12
6. Okkupasjonsmakten ville innføre diktatur! (P6 DIKTATUR!) 6
7. Frigjøringsgleden i 1945 var enorm! (P7 HERLIG FRIGJØRING!) 37
8. Også frontkjemperne fortjener vår medlidenhet! (P8 STAKKARS FRONTKJEMPERE!) 2
9. La oss minnes motstandskjemperne! (P9 HUSK HELTENE!) 13